

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CHelsea 3-1242

No. 3. — Štev. 3.

NEW YORK, TUESDAY, JANUARY 5, 1937—TOREK, 5. JANUARJA 1937

Volume XLV.—Letnik XLV.

PRI GENERAL MOTORS PRETI SPLOŠNA STAVKA

ČE SE GENERAL MOTORS NOČE UDELEŽITI KOLEKTIV. POGAJANJ, BO ODGOVORNA ZA POSLEDICE

Unija zagrozila s stavko v 69 tovarnah avtomobil-
ske družbe. — Družba mora vstreti osmim unij-
skim zahtevam. — Unijski zastopniki iz 13 mest
na zborovanju v Flintu. — Med zahtevami je
tudi petdnevni delovni teden in 30 ur dela na
teden.

FLINT, Mich., 4. januarja — Delavski vodite-
lji so sestavili ultimatum na General Motors Cor-
poration in ji poslali svarilo, da se mora z njimi po-
gajati o osmih unijskih zahtevah, ali pa bo razgla-
šena splošna stavka v 69 tovarnah avtomobil-
ske družbe, ki zaposluje 275,000 delavcev.

"Ako se General Motors Corporation ne mara
pogajati z nami, tedaj bo splošna stavka," je rekel
predsednik United Automobile Workers of Ame-
rica, Homer Martin, po konferenci unijskih za-
stopnikov iz 13 mest. Osem zahtev je vključenih
v resoluciji, ki je bila sestavljena na konferenci in
je bila takoj odposlana General Motors družbi.

Ze prejšnji teden je podpredsednik General Mo-
tors Corporation S. Knudsen naznanil, da bo v so-
boto odslovljenih 135,000 delavcev, ker vsled
stavke v tovarnah, ki izdeluje razne dele za avto-
mobile, družba ne more dobiti potrebnih delov. Se-
daj stavka v 10 tovarnah General Motors družbe
37.000 delavcev.

Zahteve, ki bodo predložene predsedniku Ge-
neral Motors Alfredu P. Sloaneu in podpredsed-
niku Knudsenu, so:

1. Konferenca med glavnimi uradniki General Motors Corporation in zastopniki unije, da raz-
pravljajo o naslednjih točkah:
2. Odprava vsakega dela od kosa.
3. 30 ur dela na teden, šest ur na dan in nadur-
no delo plačano za čas in pol.
4. Najnižja plačilna lestvica.
5. Zopetna zaposlitev vseh delavcev, ki so bili
odslovljeni zaradi unijskega delovanja.
6. Starostni sistem, ki se naslanja na dolgot-
zaposlenosti.
7. Priznanje International Union, United Au-
tomobile Workers of America kot edine pogajal-
ne oblasti med General Motors in uslužbenci.
8. Ves potek dela pri družbi mora biti določen
na skupni konferenci med zastopniki družbe in za-
stopniki unije avtomobilskih delavcev.

Na konferenci se je sestalo 300 unijskih vodite-
ljev. S predsednikom unije avtomobilskih delavcev
je bil tudi član odbora za industrijsko organizacijo
John Brophy. Ko je bila sprejeta resolucija, je bil
postavljen odbor, ki ima pravico razglasiti splošno
stavko v vseh tovarnah General Motors Corpora-
tion, ako se mu zdi potrebno.

Odbor ima popolno oblast, da vodi vse delovanje
glede pogajanj na splošni narodni podlagi.

"Kolektivna pogajanja," je rekel Martin, "so
narodno vprašanje, ki mora biti rešeno na narodni
podlagi. Ako General Motors Corporation odkloni
sporazum po kolektivnih pogajanjih, tedaj bo sama
odgovorna za posledice.

Brophy je avtomobilskim delavcem obljubil po-
polno moralno podporo odbora za industrijsko or-
ganizacijo.

Medtem pa so stavkarji v dveh tovarnah Fisher
Body imeli miren dan. General Motors Corpora-
tion opustila svoj namen, da bi s solznimi bomba-
mi pregnala stavkarje iz tovarn.

Serif Thomas W. Wolcott ni hotel izgnati delav-
cev iz tovarn brez sodnijskega povelja. Pred Fisher

Rayburn—voditelj demokratov v zbornici

NITI ODVAJALCA NITI OTROKA ŠE NISO DOBILI

Oče odpeljanega otroka
je prejel sporočilo: —
"Vse je dobro." — De-
tektivi so imeli tajno
konferenco.

TACOMA, Wash., 4. jan. —
Zvezni detektivi in državni po-
licisti so naglo hiteli s tajne
konference v Shelton, 50 milj
jugozapadno, ko je prejel oče 10
let starega odvedenega Chas.
Mattsona kratko sporočilo: —
"Vse je dobro."

Na konferenci je bil paznik
neke lesne trgovine v Sheltonu
G. R. Grubbe, katerega je naglo
pripeljal v Tacoma šerif
Gerald E. Bryne, ko mu je
povedal, da se je na dvorišče
pripeljal nek mož, ki mu je pre-
til, držec roke v žepih, kot bi
držal revolverje, in mu rekel:
"Osebnost povedj dr. Mattsonu,
da je vse dobro."

Grubbe je rekel, da je bila taka
tema, da moža ni mogel vi-
deti v obraz, toda zdelo se mu
je, da je star okoli 40 let, sre-
dne velikosti in da tehtal oko-
li 150 funtov. Grubbe je videl,
da je bil še nekdo drugi z me-
žem v avtomobilu, da ga pa ni
mogel razločiti.

Grubbe ni mogel videti šte-
vilke na avtomobilu, ko se je
mož zopet odpeljal, vendar pa
je državna policija po radio o-
pozorila vse stražnike, da pazi-
je na sumljivi avtomobil.

Takoj po odvedbi so detekti-
vi opustili zasledovanje, da bi
otrokove oče tem lažje prišel v
stik z odvajalcem. Ker pa od-
vajalec ni prišel po odkupnino,
dasi mu je dr. Mattson v časo-
pisu sporočil, da je pripravlje-
na, so ga detektivi zopet pričeli
zasledovati. Ves ta čas pa de-
tektivi niso mirovali, temveč
so tajno iskali odtise prstov, i-
meli zastražene bencinske po-
staje itd.

INFLUENZA V CHICAGO

CHICAGO, Ill., 3. janu. —
Čikaški zdravstveni komisar
dr. Herman N. Bundesen poro-
ča, da je v decembru v Chica-
gu za influenco in pljučnico u-
marlo 521 ljudi. Dr. Bundesen
pa pravi, da sedanja influenca
ni tako nevarna, kot je bila le-
ti 1918 in da so umrli samo oni
bolniki, ki so bili že prej osla-
bljeni, ali pa niso o pravem ča-
su dobili zdravniško pomoč.

Body tovarno pa je postavil 150 mestnih in tovarni-
ških policistov, rekel pa je, da mu ne bo treba rabi-
ti sile, temveč da upa, da bo stavkarje pregovoril,
da mirno odidejo iz tovarn.

WASHINGTON, D. C., 4. januarja. — Delav-
ski podtajnik Edward F. McGrady je posegel v
stavko pri General Motors Corporation. Ko se je
vrnil s pacifiške obali, kjer se je trudil tri mesece,
da bi poravnal mornariško stavko, je takoj odredil
konferenco z Johnom L. Lewisom,

MEHIKA NE BO POŠILJALA AMER. LETAL

Mehiška vlada ne bo po-
šiljala na Špansko aero-
planov, ki so dospeli iz
Združenih držav v.
Ameriška vlada ni na-
meravala protestirati.

WASHINGTON, D. C., 4.
januarja. — Mehiška vlada je
dala Združenim državam ura-
dno zagotovilo, da v Združenih
državah kupljeni aeroplani ne
bodo poslani na Špansko. To
zagotovilo je vročil mehiški
vnanji minister amerškemu
poslaniku v mehiškem glavnem
mestu in se glasi:

"Mehiška vlada je dobavljala
španski vojni material
lastnega izdelka, kar pa se tiče
vojnega materiala tujega iz-
vora, se nepreklicno drži svo-
jega stališča, da noče služiti
kot posredovalka, ako vlada
dotične države ne da svojega
posebnega dovoljenja."

Vladni krogi v Washingtonu
so zelo zadovoljni, da je sosed-
na vlada pripravljena podpi-
sati nevtralnopolitično Zdrže-
nih držav. Ako se mehiška vla-
da ne bi prostovoljno postavila
na to stališče, tedaj Združene
države ne bi mogle preprečiti
pošiljanja ameriškega vojnega
materiala na Špansko.

V državnem departmentu je
madomestni državni tajnik R.
Walter Moore rekel, da njegov
urad ni imel nikakega poviča,
da bi pri mehiški vladi vložil
kak protest, četudi bi Mehika
v Združenih državah kupljeno
aeroplane pošiljala na Špan-
sko.

"Nimamo nikakih pogodbe-
nih določb in predpisov med-
narodnega prava, na katere bi
se mogli sklicevati," je rekel
Moore. "Ameriška politika
glede tega vprašanja sloni sa-
mo na izjavi predsednika o
stališču njegove vlade in na
njegovem pozivu na ameriški
narod, da se ne vmešava v
špansko krvavo meščansko
vojno."

"Mehiška vlada dobro pozna
naše stališče," je rekel nek vi-
sok uradnik, "in se je prosto-
voljno v duhu dobrega sosed-
a odločila z nami sodelovati."

NAROČITE SE NA "GLAS
NARODA", NAJVEČJI SLO-
VENSKI DNEVNIK V DR
DRŽAVAH

KOMUNIZEM SE JE UTRDIL NA KITAJSKEM

Kitajska rdeča armada
šteje 100,000 mož. —
Čankajšek je baje v
sporazumu z njo. —
Mnogov provinc pod ko-
munističnim vplivom.

NANKING, Kitajska, 4. jan.
— Po dramatičnih dogodkih v
severni Kitajski in po konča-
ni Čanghsueliangovi vstaji so
bile komunistične vojaške sile
ojačene. Do sedaj so bile po se-
veru in severozapadu samo
raztresene komunistične skupi-
ne, sedaj pa se te skupine na-
glo združujejo in obvladujejo
40 okrajev province Kansu,
kakor tudi več okrajev v so-
sednih provincah Šensi, Ning-
sia in Suiyuan. Komunistična
armada šteje sedaj okoli 100
tisoč vojakov. Svoje postojan-
ke je močno utrdila in je tudi
zelo dobro prekrbljena z žive-
žem.

Maršala Čanghsueliang so
napotili samo komunistični
vplivi, četudi je bil s svojo ar-
mado poslan proti komuni-
stom, da se je nenadoma obr-
nil proti generalu Čankajšku
in ga dva tedna držal ujetega
v Sianu.

Hsueliang je medtem svoje
dejanje "obžaloval" in je svo-
jega ujetnika in samega sebe
izročil narodni vladi v Nankin-
gu. Vsled sedanjega ojačenja
komunističnih sil pa je mogo-
če domnevati, da bo Čankajšek
skušal priti s komunistično ar-
mado do kakega sporazuma, če
se to že ni zgodilo za ceno po-
ravnavne spora v Šensi.

ZA PREMENO USTAVE

WASHINGTON, D. C., 3.
januarja. — Senator Joseph
T. Robinson iz Arkansasa je
rekel, da bo treba k ameriški u-
stavi dodati nov dodatek, po
katerem bo NRA zapet prišla
v veljavo.

Predsednik Roosevelt je v
torek na časnarski konferen-
ci v Beli hiši povdarjal, da je
treba nekaj ukreniti, da se od-
pravijo delavske razmere, ki so
nastale, ko je najvišje sodišče
odpravilo višnjevega orla. —
Predsednik hoče odpraviti o-
troško delo, dolge delovne ure
in nizke plače.

Robinson je rekel, da bo ta-
koj, ko se sestane novi kongres,
prišlo do razprave o delovnem
času, o najnižjih plačah in o
otroškem delu. Robinson pra-
vi, da ne more razumeti, da
zvezna vlada in posamezne dr-
žave nimajo pravice določevati
delovnih ur in delavske pla-
če.

Advertise in
"Glas" Naroda"

V NOVO GUFFEYEVO PREDLOGO BO VKLJUČENA TUDI DOLOČBA GLEDE KOLEKTIVNIH POGAJANJ

WASHINGTON, D. C., 4. januarja. — Demo-
kratski člani poslanske zbornice so izvolili danes
Sama Rayburna iz Texasa za svojega voditelja. —
Rayburn je dobil 188 glasov, njegov protikandi-
dat John O'Connor iz New Yorka pa samo 127
glasov.

Rayburn je odločen zagovornik
"New Deal", O'Connor pa
je bil na doslej predsednik
zborničnega odbora za pravila.
Jutri se sestane obe zbor-
nici kongresa v svrhu organi-
ziranja. William B. Bankhead
bo ponovno izvoljen za speak-
erja poslanske zbornice. Demo-
kratje v senatu so sklenili po-
novno izvoliti za svojega vod-
telja senatorja Robinsona.

V sredo bo skupna seja obeh
zbornic. Pri tej priliki bodo
prešeti elektoralni glasovi, na-
kar bo predsednik Roosevelt
odločil svoje sodišče. Od prihodnjih
odločitve najvišjega sodišča je
odvisno, kakšno pot naj ubere
kongres glede ustave.

Speaker Bankhead je dejal
nocoj: — Po mojem mnenju bo
izveden na kongres močan pri-
stisk, da se zvezno ustavo v to-
liko izpremeni, da bodo social-
ne postavbe obveljale pred naj-
višjim sodiščem. Od prihodnjih
odločitve najvišjega sodišča je
odvisno, kakšno pot naj ubere
kongres glede ustave.

Po mnenju senatorja Robin-
sona bi bil poseben amendment
k zvezni ustavi edin izhod iz
zagate.

Zbornica se bo najprej bavi-
la s postavbo glede nevtralno-
sti, ki jo bo treba tako priko-
riti, da bo prepovedano pošil-
jati vojni material na Špan-
sko.

Sedanja postava izgubi dne
1. maja veljavo.
V splošnem bo pa kongres
vpošteval pozitivne predloge,
ki jih bo navedel predsednik v
svoji poslanici.

Bertrand H. Snell, ki ga bo-
do republikanci v zbornici zo-
pet izvolili za svojega vodite-
lja, je izjavil, da njegovi tova-
riši ne bodo uganjali obstruk-
cijske politike, ampak bodo
presojali predloge po njihovi
vrednosti. V splošnem se bodo
republikanci zavzeli za "ame-
riški napredek potom ustavnih
sredstev."

Iz Bele hiše poročajo, da je
povabil predsednik zastopnike
železničarjev in z zastopnike
železniških družb k skupni kon-
ferenci. Pri tej priliki se bodo
skušali sporazumeti glede po-
stave o starostni pokojnini za
železničarje.

Zastopniki premogarjev so
izjavili, da bo nova Guffeye-
va predloga, čije svrha je sta-
bilizirati premogovno industri-
po, vsebovala tudi določbe za
kolektivna pogajanja. Njen
cilj je obdržati mezde na seda-
nji višini, kar se bo dalo doseči
s stabilizacijo cene premoga.
Predloga bodo nadalje dolg-

čala, da vlada ne sme kupovati
premoga od družb, ki so zav-
ratile kolektivno pogajanje. Vla-
da je lani kupila 3,000,000 ton
mehkega premoga.

ACOSTA IN TOVARIŠI ZA- PUSTILI ŠPANSKO

PARIZ, Francija, 4. jan. —
Bert Acosta in trije drugi a-
meriški piloti, ki so se borili za
španske republikance dva me-
seca, za kolikor časa so se po-
godili, so dospeli v Pariz s tr-
dnim sklepom, da se takoj od-
peljejo v Ameriko.

Acosta je rekel, da svoje po-
godbe niso obnovili in sicer iz
naslednjih razlogov:

1. Dali so jim stare športne
aeroplane.
2. Ni bilo gotovo, ako jim bo
španska vlada plačala.
3. Preveč jim je šlo na živce,
da so morali služiti v armadi,
ker nikdo ni smel izraziti svo-
jega mnenja in je bil takoj na
samu, da je bolj naklonen fa-
šistom vsled česar je takoj pri-
šel pred vojaško sodišče.

Niti Acosta, niti njegovi to-
variši Gordon Berry, Eddie
Schneider in Frederick Lord
niso hoteli govoriti o svojih
doživljajih, toda vsakdo je sa-
mo pohvalno govoril o drugih.

Kot so pripovedovali piloti,
je Acosta neustrašno iz stare-
ga francoskega športnega aero-
plana brez vsakega orožja vr-
gel cel kup bomb na fašistične
hangarje pri Vittoria, nato pa
zašel med celo jato naglih nem-
ških Heinkel aeroplanov, ki so
se dvignili s tal, da ga zasle-
dujejo.

Toda nemški aeroplani, ču-
deč se, kako more počasni
športni aeroplan izvesti tako
drzen napad, so se naenkrat
obrnili, misleč, da je to kak ru-
ski aeroplan z najnovejšimi
pripravami za boj v zraku.

PREDSEDNIKOV SIN JE BOLJŠI

BOSTON, Mass., 3. jan. —
Zdravniki v General Hospital
zatrjujejo, da se zdravstveno
stanje predsednikovega sina
Franklina D. Roosevelta stalno
izboljšuje.

Mladi Roosevelt je bil pre-
peljan v bolnišnico 25. novem-
bra zaradi vnetja v grlu in tu-
ra na čreveh.

"Glas Naroda"
(A Corporation)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
Frank Sakser, President L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 West 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

En celo leto velja za Ameriko in	Za New York za celo leto	\$7.00
Kanado	Za pol leta	\$3.50
En pol leta	Za inosemstvo za celo leto	\$7.00
En tretj leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Dopisni brez podpis in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejše bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnika.

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenem nedelj in praznikov

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

Naši v Ameriki

ROJAKE PROSIMO, NAJ NAM NAKRATKO NA DOPISNICI SPOROČE SLOVENSKE NOVICE IZ NASELBINE.

Anton Urbas v Kapuskasing, Ontario, Kanada, je dobil iz domovine žalostno vest, namreč da je dne 6. decembra umrl nje. gov oče. Rojen je bil 1868 v vasi Martinjak, zadnji čas je pa prebival na Marofu. Po domače so mu rekli Mihov Tone. Bolehal je sedem let za hudo boleznijo. Ko je šel k maši, se je zgrudil in umrl. Zapustil je ženo in šest otrok; tri sinove in tri hčere. Znan je bil daleč na okrog. Naj mu bo lahka rodna zemlja!

26. decembra je bila pokopana na Ely, Minn., Mrs. Anton Bolka, žena našega naročnika. Zapustila je soproga ter pet sinov in eno hčer. Naše sožalje!

Dopisi.

S pota.

Ob zaključku leta 1936 sem dobil iz stare domovine poročilo, da je dne 5. decembra umrl moj brat Franc Pogorelec v vasi Čevica, Dolenji Logatec, Notranjsko. Rojen je bil pred sedemdesetimi leti v Planini pri Rakeku. Kot očetu mnogih otrok, katere je preživljal kot železniški čuvaj, sem mu kupil o priliki mojega zadnjega obiska mile Slovenije (leta 1908) posestvo v Logatcu.

Vdova mojega pokojnega brata želi o tem obvestiti svojo hčer Francisko, ki je poročena z nekim Vidmarjem ter baje živi v Indianapolis, Ind., pa že dolgo let ni pisala domov.

Vest o smrti bo gotovo zanimala tudi družino Benčan v Chicago, Ill., kajti Mr. Benčan je brat pokojnikove vdove.

Pozdrav!
Matija Pogorelec.
Number Four, N. Y.

Premeten slepar.

Kazensko sodišče v Rimu je obravnavalo več dni redek primer sleparije. Žalostna junakinja afere je stara vdova Marija Batrice Calzora, ki ji je mož leta 1932 zapustil 10 milijonov lir. Vdova je stara zdaj 75 let. Nedavno je vstopila v spiritalistični krožek, kjer se je seznanila z elegantnim mladim grofom Renzom d'Imola, izredno nadarjenim telepatom. Starika je hotela govoriti s svojim pokojnim možem. Grof ji pogovora ni mogel preskrbeti, pač ji je pa zatrjeval, da je identična s slavno švedsko kraljico Kristino, čes da se je kraljičin duh naselil v nji.

Slava je bogati starki kmalu stopila v glavo. Pozabila je na duha svojega pokojnega moža in jela živeti kot kraljica. Grofa je imenovala za svojega upravitelja in pozneje mu je poverila kot svojemu komorniku upravo svojega premoženja. Podjetni grof je tako dobro upravljal njeno premoženje da je prišla kmalu na boben. Pripravil jo je ob vseh 10 milijonov lir. Končno so posegli vmes Calzorovi sorodniki, toda bilo je že prepozno. Pred sodiščem se je med drugim izkazalo, da je grof d'Imola navaden slepar in da se piše Nulli.

Minerali v hrani.

Piše Dr. John L. Rice, zdravstveni komisar mesta New York.

Čludenih v svoji knjigi "Človeško telo" poudarja, da v telesu človeka, ki vaga 150 funtov, je sedem in pol funtov mineralnih soli. Te vključujejo apno (calcium), železo, fosfor, sodo, potaš, žveplo, baker in jod in pravilno ravnotežna hrana preskrbuje telo z vsemi temi snovmi. Hrana pa je tudi edini pravilni način, po katerem dobivamo te snovi, razun po nasvetu in vodstvu zdravnika. Telo ne more vporabljati mineralne soli v njihovi prvotni obliki. Ko pa jih jemljemo v hrani, se spreminjajo v snovi, ki jih žlečede more prebavljati in jih telo more najbolje absorbirati.

Za rast kosti in zob telo potrebuje pred vsem apno in fosfor. Radi tega je važno, da nošča ženska ima v svoji hrani take jedi, ki vključujejo apno in fosfor, ako hoče, da dete začne svoje življenje z močnimi kostmi in dobrimi zobmi. Iz istega razloga se rastočim otrokom priporoča, da jedo jedi, ki imajo te minerale. Obilo mleka in obilo sadja in zelenjave preskrbuje s temi minerali.

Vloga, ki jo železo igra v našem telesu, je troje vrste. Železo je bistveni element onega dela krvi, ki se zove hemoglobin, katera snov prinaša kisik v telesne stanice in omogočuje njihovo delovanje; zdi se, da v neki meri kontrolira najvažnejša delovanja znotraj stanice.

Našlo se je, da telo potrebuje malenkostne količine bakra, da more vporabljati železo, ki je v jedi. Jod mora biti prisoten v telesu, ako naj deluje normalno. Ravno tako žveplo.

Ali vse te minerale si moramo priskrbovati od mlekarne, grocerije, mesarne in prodajalne sadja in zelenjav — ne pa od lekarne. Ako gospodinja pazi na dobro in vravno težen prehrano za svojo družino, ni treba biti v skrbeh, da njena družina ne dobiva vseh teh mineralov, kakor tudi vitaminov, potrebnih za zdravje.

Najbolj običajni hranilni viri za železo so jajčni rumenjaki, jetra, obisti, špinača in sadje. Žveplo dajejo protejske jedi, kot jajca in mleko. Jetra nam dajejo potrebni baker. Mleko vsebuje potrebno apno in fosfor. Jod nam dajejo morske jedi.

Da imamo pravilno prehrano, ki nas preskrbuje z minerali in drugimi važnimi snovmi, bi morali jesti jajca vsaj po trikrat na teden, listnate zelenjave vsak dan, meso vsak dan, ribo vsaj po enkrat na teden. Vsi, mladi in stari, bi morali vporabljati po en kvart mleka vsak dan. Morali bi jesti tudi sadje, sveže in skuhano, vsak dan in jetra ali obisti po enkrat na teden.

Peter Zgaga

ČUDNA SO POTA USODE

Zdravniška veda je v zadnjem času silovito napredovala. Če ti noge manjka, te tako popravijo, da boš lažje stopal z umetno kot pa s tisto, ki ti jo je Bog ustvaril. Srebrna ali zlata rebra so že nekaj običajnega. Sree znajo zašiti, v možgane gledajo (če je sploh kaj videti), krvni pritisk po poljubnosti višajo in nižajo; žleze odstranjajo in jih z novimi nadomeščajo — kar spravlja uboge opice v obup, sladostne izžete bogatine pa navdaja z breznejnim veseljem.

Naši predniki so zdravili najrazličnejše bolezni z domačimi sredstvi: s prisadno repo, kafro, soljo, česnom, medom in letcom, koprivami, arniko, tavžentrozami, lipovim čajem, hvoščem, trpotcem, gomiljanci in z lopatikom, ki je bila v prvi vrsti namenjena nežnemu spolu in je le redkokdaj zgorela svoj blagodejni vpliv.

Veda in moderna znanost sta pa pahnili vse te pripomočke med staro šaro.

Zdaj igra nož glavno vlogo. Nož in injekcije. Pa tudi elektrike, višnjevih in ultra-višnjevih žarkov se znanost baje s pridom poslužuje. Tudi dijeta je eden poglavitnih faktorjev.

Svinjine ne smeš jesti, če hočeš, da boš zdrav; mesa pa sploh ne; in sočivja ne smeš jesti, solate pa sploh ne; in nobenih močnatih jedi; kruha pa sploh ne. Vina ne smeš piti, piava ne in mleka ne. Pa tudi vode ne preveč.

Uživati ti je dovoljeno le z gorčico namazan frankfurter, ki je v pogreto podolgasto čemljo zavit in ga moraš z limonado poplakniti.

To namreč že ni več jed, — to je že kombinacija. In kombinacija je tisto, s čemer ima moderna znanost toliko opravka.

Toda skoro bi pozabil. Poglavitna stvar je cepljenje. Ne samo proti ruskam, ošpicam, kozam in kozlom, tudi proti jetiki se moraš dati cepiti, proti difteriji in trebušnemu tifusu, proti seneni mrzlici in nahodu, proti revmatizmu, zgagi in žledodnim neredom; proti glavobolu in oslabitvi srca; proti koleri, trganju, oslabelosti; proti neredom mehurja, ledičnim, vraničnim in hrbeničnim boleznim; priporočljiva je tudi cepitev proti pasji stekleni, proti omehanju možgan ter proti govorniški in pisateljski strasti.

Časopisje poroča o človeku, ki je polagal vso važnost na najmodernejšo pridobitve zdravniške vede.

Njegov dom je moral biti sleherni dan dvakrat disinficiran, vsako jutro in vsak večer so preiskali zdravniki njegovo zdravstveno stanje.

Bil je cepljen z vsemi možnimi serumi — nakratko povedano: bil je zaščiten proti vsem boleznim, kar jih pozna moderna medicina.

Vesel je bil in zadovoljen. Saj je bil vendar cepljen proti vsemu.

Nekega dne se je pa odpravil zdoma, in komaj je stopil na cesto, je zapihala burja ter odluščila s strehe debelo opeko.

Opeka mu je priletela naravnost na glavo in mu prebila črepinjo. Po par trenutkih je bil mrtev.

Bil je sicer skrben, obenem pa tudi površen človek.

Proti vsemu se je dal cepiti, edinole proti opeki na strehi ni bil cepljen.

PO OVINKIH

Ko je izbruhnila vojna med Italijo in Abesinijo ter je pretela nevarnost, da se bodo še nekatere druge države zapletle v njo, se je zdelo ameriški vladi potrebno uveljaviti postavo, ki določa strogo nevtralnost.

Ameriški kapitalisti so si že meli roke in se nadali velikih dobičkov, misleč, da jim bo mogoče obe nasprotni strani preskrbovati z orožjem, municijo in drugimi vojnimi potrebščinami.

Zgōraj omenjena postava jim je pa prekrizala račune.

Z ozirom na to je vse presenetilo poročilo, ki je nedavno dospelo iz Washingtona. Državni department je namreč priznal — četudi nerad — da je moral neki tovarni v državi New Jersey dati dovoljenje za izvoz večjega števila letal.

Letala in k njim spadajoče potrebščine bodo poslana na Špansko. Vlada španske Ljudske fronte bo plačala za nje \$2.777.000.

Državni department izjavlja, da je tozadevno dovoljenje moral dati, kajti postava prepoveduje pošiljati vojne potrebščine v vojni se nahajajočim državam, ne pa strankam, ki so zapletene v državljansko vojno. Postava govori le o vojni med narodi, ne pa o državljanski vojni.

Prihodnji kongres se bo nedvomno pečal s to zadevo ter prepovedal izvoza orožja za slučaj vojne v tej ali oni obliki.

Pa tudi to ne bo šlo tako gladko. Vzemimo tale primer: — V Mehiki je postavno izvoljena delavska vlada. Pa naj se zbere nekega dne par fašističnih generalov, ki bodo skušali to postavno izvoljeno vlado strmoglaviti.

Vladi bi manjkalo orožja. Hotela bi ga kupiti v Združenih državah, pa bi ga ne dobila.

Vlada Združenih držav bi torej indirektno pomagala fašistom k zmagi.

Vsled tega bo pač treba tako napraviti, da bosta predsednik oziroma kongres v vsakem posameznem slučaju določila, če je orožje in municijo dovoljeno eksportirati ali ne.

V Luzerne Pa., se je moral podvreči operaciji rojak Frank Vrataric. Istotam je bila operirana Mrs. Joseph Sperlek, ki se že nahaja doma v zdravniški oskrbi. Nadalje je v zdravniški oskrbi rojak Martin Zaitz. Vsem želimo skorajšnje okrevanje.

Prvi Common Pleas sodnik v Združenih državah, naš rojak Frank J. Lausche, bo jutri slovesno zaprisežen v novem sodnijskem poslpju na Lakeside Ave. v Clevelandu. Od 6. januarja naprej teče njegov termin. Izvoljen je bil za šest let.

V Clevelandu je preminul rojak Joseph Butinar, star 39 let. Doma je bil iz vasi Podnovigrad v Prekmurju, odkoder je prišel v Ameriko l. 1923.

V Charity bolnišnici v Clevelandu je umrl za ranami, ki jih je dobil v tepežu na božični dan Frank Vuković, star 44 let, samec, rodom Hrvat, doma od Karlovca. Kot sporoča J. Kuhar, znani slovenski trgovec ki je tudi skrbel za pogreb pokojnega, se je ranji mudil pri neki družini na 27. cesti. Med stanovalci je prišlo do prepira in končno so pričeli za nože. Vuković je dobil tako poškodbe, da je bil odpeljan v bolnišnico, kjer je pa ranam podlegel.

Rojakinja Marija Sutolovich, rojena Mahnič v Chicagu, je prejela iz stare domovine žalostno vest, da ji je v Kazljah, po domače pri Franekovih, pri Sežani, na Primorskem umrla njena nečakinja Slavica Mahnič, stara komaj 23 let, poročena samo 5 mesecev in 8 dni.

Hrvaškemu farmerju Stevu Hrnjaku v Rea, Pa., je pred kratkim zgorela hiša in s hišo vred sta mu zgorela tudi dva majhna otroka, triletna hčerka in sinček, star 11 mesecev.

V Chicagu, je umrl Frank Bahovec, star 75 let in rojen v Zagracu pri Grosupljah pod Ljubljano. Bil je star čikaški nageljencec.

ISČE SE Usnjarje

Izvežbane "Tackerje". Stalno delo. — Dobra plača.

Oglasite se ali pišite na: **SETON LEATHER CO.** (Joe Kahlenbacker, Sr.) 62 VERONA AVENUE NEWARK, NEW JERSEY

ZLIKANE HLAČE.

V mestu Eureka so postavili spomenik slavnemu glasbeniku Beethovenu. Ko pa je bil spomenik postavljen, so ga na zahtovo vsega prebivalstva morali takoj odstraniti. Kipar je namreč pri spomeniku napravil to napako, da je napravil slavnega glasbenika Beethovena, ki ni imel zlikanih hlač. Ko pa je kipar Beethovenu nato zlikal hlače, so spomenik znova postavili in meščani so bili sedaj zadovoljni.

Tukaj nas je malo Slovencev. Kar nas je, smo jako srečni in korajžni. Tudi z delom sem zadovoljen. Sedaj, ko zapade sneg, bomo s konji in traktorji vozili na saueh les na bližnjo žago.

Videl sem tudi v listu, da so imeli na Silvestrov večer v Little Falls veselico, katere se nisem mogel udeležiti. Želim jim srečno in veselo novo leto 1937.

Blagor jim, ki imajo dom, in ki so doma. Oni imajo vsega, kar jim sree poželi. Tako si mislim tukaj v campu sredi gozda, kjer plašimo in preganjamo divje živali, dan za dnem, od jutra do noči.

Mr. Benedik iz uredništva Glasa Naroda me vprašuje: — Kako bi bilo kaj z lovom tukaj, kjer se jaz nahajam. Zverine je mnogo, toda do druge jeseni je še dolgo. Upam, da kaj poizvem do takrat. Se bom pismeno oglasil in bi rad ustregel Vaši želji.

Pozdravljam vse čitatelje in prijatelje po Ameriki, Kanadi in v stari domovini. Obenem vam tudi želim srečno in veselo novo leto!

Floyd Miklič.

KRALJEV BRAT GENERAL

LONDON, Anglija, 3. jan. — Tretji sin pokojnega angleškega kralja Jurija V. in brat sedanjega kralja Jurija VI., vojvoda Gloucester je bil imenovan za generalnega majorja kraljevih huzarjev.

Vabilo na PLESNO VESELICO

KATERO PRIREDI **Društvo št. 581 SNPJ.** v St. Marys, Pa. V SOBOTO ZVEČER 9. JANUARJA V GRANGE HALL

Igral bo MARTIN SERRAS Orkester. Ki igra vsak ponedeljek zvečer ob 4.15 P. M. na RADIO postaji WHJB v Greensburg, Pa.

Vse račike iz bližnje in daljne okolice uljudno vabi — **ODEON**

DENARNE POSILJATVE

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.55	Din. 100	Za \$ 6.50	Lir 100
\$ 5.00	Din. 200	\$ 12.25	Lir 200
\$ 7.50	Din. 300	\$ 30.00	Lir 500
\$ 11.70	Din. 500	\$ 57.00	Lir 1000
\$ 23.00	Din. 1000	\$ 112.50	Lir 2000
\$ 45.00	Din. 2000	\$ 167.50	Lir 3000

KER SE OBNE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE OBNE PODVSEBNE SPREMENBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljujemo še boljše pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za izplačilo \$ 5.— morate poslati	\$ 6.75
\$ 10.— " "	\$ 10.55
\$ 15.— " "	\$ 16.—
\$ 20.— " "	\$ 21.—
\$ 30.— " "	\$ 31.55
\$ 40.— " "	\$ 41.55

Prejemnik dobil v starem kraju izplačilo v dolarjih.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJIBINO \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

DGLAŠUJTE V "GLAS NARODA"

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvarih. Vsled naše dolgotrajne skušnje vam zamoremo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebno preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Zato se zaupno obrnite na nas za vsa pojasnila.

Mi preskrbimo vse, bodisi prejšnje za povratna dovoljenja, potni liste, vizeje in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjši strošek.

Nedržavljeni naj ne odlašajo že zadnjega trenutka, ker prejšnje se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje. RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačna navodila in zagotavljam vam, da boste pozorni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau)
216 West 18th Street New York, N. Y.

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvarih. Vsled naše dolgotrajne skušnje vam zamoremo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebno preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Zato se zaupno obrnite na nas za vsa pojasnila.

Mi preskrbimo vse, bodisi prejšnje za povratna dovoljenja, potni liste, vizeje in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjši strošek.

Nedržavljeni naj ne odlašajo že zadnjega trenutka, ker prejšnje se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje. RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačna navodila in zagotavljam vam, da boste pozorni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau)
216 West 18th Street New York, N. Y.

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvarih. Vsled naše dolgotrajne skušnje vam zamoremo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebno preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Zato se zaupno obrnite na nas za vsa pojasnila.

Mi preskrbimo vse, bodisi prejšnje za povratna dovoljenja, potni liste, vizeje in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjši strošek.

Nedržavljeni naj ne odlašajo že zadnjega trenutka, ker prejšnje se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje. RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačna navodila in zagotavljam vam, da boste pozorni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau)
216 West 18th Street New York, N. Y.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

EMIL WISURA:

BELEGA PEKLA STRAHOTE

(K 25-letnici žaloigre kapitana Roberta Scotta na južnem tečaju.)

Sneženi vihar brije po polarnem ledu in bodičasti mraz se veča in veča do 40 stopinj, nato do 50 in še do 60 stopinj pod ničlo. Sivina mraku se pozibava nad samotnim molkom ledene barijere, ki spaja južni del Viktorijine zemlje z južnim tečajem. Tu je "kraljestvo smrti," kakor se imenuje smrt radi mraza.

Prišedši od severa, topota dvanajst mož po nanovo zapadlem snegu, vleče zvrhano naložene sani in tipaje stopa korak za korakom naprej. To je južni oddelek angleške ekspedicijske za na južni tečaj pod vodstvom kapitana Scotta. Oteklina ozeblin jim pokriva roke in noge, njih čmi so ko ohromele in oslepele. Toda skozi grozoto mraza in tuljenje burje sopihajo po neskončno dolgi poti, ki si jo z mukami sproti utirajo, dokler ne bodo zmagovito prodrli do "onečnega smotra."

Kapitan Scott se za hip ustavi. Nato zakliče tovarišem: "Še pet sto metrov!" "Še uro muke, pa je teh pet sto metrov za njimi, dospeli bodo do ledenika Beardmorea. Tu si postavijo kar naglo taborišče, kot postojanko za k južnemu tečaju."

Dva dni pred svetim večerom leta 1911 je. Tovariši se zberejo v šotoru. Omahnujejo, de smrti so utrujeni, vsi trdi so od mraza in imajo še vsaj stari, drzni smehljaj na obrazu. To je smehljaj nadčloveškega junaštva, ki ima celo smrt za norca.

"Tovariši!" Scottov glas je mil in dober. "Štirje od nas se morajo vrniti, iti nazaj do prezimovališča na rtiču Evansa. Njih naloga je, da potujejo obema južnima oddelkoma naproti, s pasjo vprego, da nas nato spravijo nazaj na "Terro Novo."

Možje molčijo. Nihče ne bi bil rad član tistih štirih, ki bodo morali nazaj. Sleherni bi rad kraj svojega poveljnika doživljal trenutek, da je prvi dosegel južni tečaj. Dr. Atkinson ekspedicijski biolog, pristopi h kapitanu: "In kateri so tisti štirje, ki se morajo vrniti?"

Scott se pristržno nasmeje: "Najprej ta hrabri vprašalec sam." Atkinsonu je težko vrniti kapitanu smehljaj. Scott se zresni: "In potem

vi, Sherry-Garrard, — in vi, dr. Wright — in četrti je..." Kapitanove oči begajo od tega do omega. Nato obstane pogled na oglatem obrazu častnika Creana. Častnik se ugrizne v ustnice; vendar se včasno, molče prikloni.

Dr. Atkinson mora še nekaj vprašati Scotta: "Torej konec marea, kapitan?" "Tako, sredi marea, do konca aprila, bom v glavnem taborišču. Ne pozabite naložiti na sani za tri tedne živil in kuriva."

"All right! O pravem času bomo odpotovali vam naproti in bomo vzeli vas in vaše odloke s seboj v pristanišče. Good bye, kapitan!"

Vsi po vrsti sežejo drug drugemu v roko in oba oddelka se ločita. Atkinson in njegovi trije spremljevalci so 28. januarja 1912 srečno dospeli v glavno taborišče na rtiču Evansu.

Scottov oddelek, ki ima zdaj še osem mož, pa se odpravi dalje na jug.

Še 280 kilometrov. Poročnik Bowers zasedi svoje palice in ledeno skorjo. "Le kje je ta preklicani južni tečaj? Danes je spet 22 kilometrov za nami, plazimo se po višavju 3000 metrov in južnega tečaja le še ni, kapitan!"

Scott ga ne sliši. Stoji malo v stran od tovarišev, odpre usnjato torbico, potegne svoj dnevnik iz nje in si zapiše:

"3. januarja 1912. Samo še 280 kilometrov! In vendar ne bomo vsi prišli tjakaj! Evans, Lashly in Crean se morajo vrniti in jim je hudo. Jutri nas gre le pet naprej. Imamo 5 in pol živilskih edinic, to je več ko za mesec dni za vsako osebo. Če bomo jutri le mogli uspešno korakati naprej z vsa zalogo? Če se nam posreči, potem bo zmaga naša!"

Jutro se dani, ura slovesa je tu ko strašilo. Stari Crean se ne more več premagovati. Za vse na svetu bi ostal rad pri svojem poveljniku. Debele solze mu polzijo po ledenih licih. Poročnik Evans si ožema premočene, navol zamrle rokavice in si jih natika na posinele prste. Strumno stoji pred Scottom. Poleg njega je Lashly, ki mora tudi nazaj. Poveljnikovega načrta ni moči prekrizati. Scott si ogleda

sani, ki se uprežejo ti trije vanje.

"Vidim, da bo šlo. Srečno boste dospeli. Torej, za vse zahvaljeni, tovariši! In veliko sreče in dobrega vremena za na pot — in na veselo svideenje na ladji!"

Sneženi biči opletajo okrog glav teh treh, ki se vračajo. Mraz se jim zajeda za nohte na nogah, krog gležnjev in višje do meč in kolen, vendar krotijo strahovite bolečine. Dan na dan se borijo in zmagujejo. Prihdejo do ledenika Beardmorea.

Poročnik Evans, poveljnik četice, je na koncu svojih moči. Brez pomoči svojih palic se ne more nič več držati pokonci. Skorbut! Ozebline! Vsak dan 12 ur hoda v burji in snegu in hudem mrazu! Gladki ledeniški led, sani, ki so zmeraj težje in ki jih je poročnik vlekel za seboj, pičila hrana! Ne more več. A mora! Še 95 kilometrov! Evans omahuje. Še trideset kilometrov — še dvajset, še tri — tedaj klecne na led.

Sreča, da je taborišče blizu. Tovariši položijo onemoglega Evansa na sani in radi bi ga vlekli še teh dvajset ur do koče, kjer jim bodo pomagali Atkinsonovi tovariši. — Toda, nemogoče je! Orkan izbruhne. Iz nebes in pekla se usujejo plasti snega nanje. Sani ni moči spraviti z mesta, Lashly se ukvarja z bolnikom v šotoru. Stari Crean hoče in mora pomagati bolnemu tovarišu. A le kako? In s čim?

Tedaj si ureže svoje živce pred svoje hotenje in zdivja v viharno noč proti glavnemu taborišču. Topota po snegu in se plazji, se dvigne, pa spet telebne v sneg. Le naprej, Creane le naprej! To si zatuli sam sebi. Plazi se, teče, šepa in se spotika, se dvigne iznova, sopiha in divja skozi vihro bele grozote: osemnajst ur dolgih, osemnajst neskončno dolgih, samotnih, od mraza zvenketajočih in sree segajočih ur in dospel bolj mrtev ko živ v taborišče! Omahne v šotor; ura je štiri zjutraj, tovariši spijo. "Na pomoč! Poročnik Evans umira, brž, tečite, rešite poročnika!" Čez tri dni je poročnik Evans rešen.

(Konec jutri.)

Podgana z nogo na hrbtu.

Enoličnemu bitju kolikor je to v mejah poskusov sploh mogoče, lahko zelo globoko poseženo v življenje. Deževnico lahko razrežemo na kose in iz vsakega se razvije zopet celo bitje. Tudi trdoživa lahko tako razčetravimo. Iz njegovih mnogoceličnih koščkov se iz vsakega dopolni celo mnogocelično telo. Višja živa bitja pa izgubljajo sposobnost obnoviti se v celoti, sposobnost restitucije. Pri njih se ne morejo dopolniti niti nekateri organi, ki so jim bili odrezani. Te živali nimajo niti sposobnosti regeneracije. Čim bolj komplicirano je živo bitje, tem manjša je ta sposobnost. Pri vretenčarjih vidimo še sposobnost regenerirati izgubljeni ud, pri sesalcih je pa sploh ni več. Kuščarju zraste odtrgani rep, zaobjemu menku pa noga. Sesalcem pa izgubljena noga ali rep ne zraste več.

Toda ne samo da najvišja živa bitja izgubljenih udov ne morejo regenerirati, ona celo ne dobe v nadomestilo za izgubljeni ud novega, ki se jim umetno pritrudi na mestu izgubljenega. Ne da se jim torej ud na telo presaditi, transplantirati. Samo nekateri notranji organi ali bolje rečeno del njih recimo koščki kosti se dajo transplantirati v tako kompliciranem telesu kakor je človeško. V čem je zapadeno regeneracijska in transplantacijska sposobnost govornjo razvoja? To je že nekaj dolgo hvaležno vprašanje poskusnih morfoložev. V njegovem okviru se je posrečilo že leta 1907 zdaj slovečemu ravnatelju Rockefellerjevega zavoda za medicinska raziskovanja v New Yorku, Alexu Carrellu transplantirati sesalčevu nogo. Ta poskus je napravil na psu. Carrell je sročil, da se noga operiranemu psu normalno celi. Niso se pa regenerirali živci in zato se tudi ni vrnilo delovanje mišičevja. Noga je sicer zrastle toda, ostala je neobčutljiva in negibna.

Zdaj pa poroča v "Science" J. W. Schwind z medicinske fakultete katoliške univerze v Chicagu, da se mu ni posrečilo samo presaditi nogo z enega sesalca na drugega, temveč se mu je tudi posrečilo izvesti regeneracijo živčnih sklepov tako, da se presajena noga premika in žival njene gibe živčno obvlada. Za poskusne živali je vzel Schwind bele podgane, stare 8 dni do tri tedne. Zvezal je trdno skupaj dve podgani, tisto, ki ji je hotel nogo odrezati in ono, ki naj bi ji noga na poljubnem mestu prirasla. Potem je deloma odrezal nogo, da bi ostal krvni odtok v podgani nepretrgan. Istočasno je pa pritaknil odrezano nogo k telesu druge podgane tako, da so jeli na nji nastajati novi spoji. Živce je napojil tako, da je glavno veje s transplantirane noge priključil k stranski veji iste g. živa. Potem je previdno presajal nogo, del za delom, kakor se je rana celila, z ene podgane na drugo. Pazil je zlasti, da bi se krvni odtok ne prekinil. Pri drugi glavni operaciji je dovršil drugo polovico amputacije in nove napojitve.

Čez nekaj tednov se je rana zacelila in noga se je zživela v novo okolje. Postopno je noga odgovarjala živčno in končno je bila sposobna dvigniti 10 gramsko utež. Schwind pravi, da tega podgana s peto nogo že tri mesece ne da bi se občutljivost in gibljivost noge zmanjšala. Noga na hrbtu se med tekanjem podgane vedno giblje seveda brez pomena ker podgani ne more služiti.

Naročite se na "Glas Naroda" največji slovenski dnevnik v Združenih državah

KNJIGARNA "GLAS NARODA" 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Znanstveni in Poučni Spisi

Table listing various books for sale, including titles like 'AHN'S NEW AMERICAN INTERPRETER', 'AMERIKA IN AMERIKANCI', 'ANGLESKO SLOVENSKO BERILO', 'BURSKA VOJSKA', 'BONTON', 'BODOČI DRŽAVLJANI', 'STATES', 'BREZPOSELNI IN PROBLEMI SKRBSTVA ZA BREZPOSELNE', 'CERKNIŠKO JEZERO IN OKOLICA', 'DENAR', 'DOMAČI ZDRAVNIK', 'DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK', 'DO GRHIDA DO BITOLJE', 'GOVEDOREJA', 'GOSPODINJSTVO', 'GOSTINE V STARI LJUBLJANI', 'IZ TAJNOSTI PRIRODE', 'IZBRANI SPISI ZA MLADINO', 'JUGOSLAVIJA', 'KOKOŠJEREJA', 'KRATKA SRBSKA GRAMATIKA', 'KRATKA ZGODOVINA SLOVENCEV, HRVATOV IN SRBOV', 'KNJIGA O LEPEM VEDEDJU', 'KUBIČNA RAČUNICA', 'LEVSTIKOVI IZBRANI SPISI', 'LJUDSKA KUCHARICA', 'MISTERIJ DUŠE', 'MATERIJA IN ENERGIJA', 'MLEKARSTVO', 'NAJVEČJI SPISOVNIK', 'NASVETI ZA HIŠO IN DOM', 'NAROD, KI IZUMIRA', 'NAŠA PRVA KNJIGA', 'NAŠE SKODLJIVE ŽIVALI V PODOBLI IN BESEDI', 'NOVA VELIKA ARABSKA SANJSKA KNJIGA', 'VELIKA SANJSKA KNJIGA', 'SANJSKA KNJIGA', 'OB 50-LETNICI DR. JANEZA EV. KREKA', 'OBRTNO KNJIGOVODSTVO', 'ODKRITJE AMERIKE', 'PRAVILA ZA OLIVO', 'PROBLEMI SODOBNE FILOZOFIJE', 'RUSKI REALIZEM', 'RADIO', 'RAČUNAR', 'SLOVENSKA KUCHARICA', 'STANLEY V AFRIKI', 'SPOMINI', 'SPLOŠNI POUK, KO OBEDELOVATI IN IZBOLJŠATI POLJE, TRAVNIKE IN VRTOVE', 'SVETO PISMO STAREGA IN NOVEGA ZAKONA', 'SLOV.-ANGLEŠKI IN ANGLEŠKO-SLOVENSLOVAR', 'SLOVENSKO-NEMŠKI SLOVAR', 'SLOVENSKA KUCHARICA', 'SPRETNJA KUCHARICA', 'SPOLNA NEVARNOST', 'UČNA KNJIGA LAŠKEGA JEZIKA', 'UČBENIK ANGLEŠKEGA JEZIKA', 'UMNI KMETOVALEC', 'UVOD V FILOZOFIJO', 'VČŠČILNA KNJIŽICA', 'VOJNA Z JUGURTO', 'VALENTINA VODNIKA IZBRANI SPISI', 'VALENTIN VODNIK SVOJEMU NARODU', 'VODNIKOVA PRATKA za leta 1927', 'VODNIKI IN PREROKI', 'VODNIKI IN PREROKI 128 strani. Cena60

GOVERNER PREISKUJE RAZMERE

Governer George H. Earle (na sredi), tajnik David Lawrence (na levi) in državni pravdnik Charles Margiotti so se nedavno podali v zapadno Pennsylvanijo, da se prepričajo, koliko je resnice na trditvah, da nezaposleni premogariji kopljejo premog na kompanijski lastnini in ga prodajajo. Governer ni hotel nastopiti proti tem 'butlegarjem'.

(Nadaljevanje na 4. strani.)

Poslovilno pismo ROMAN IZ ŽIVLJENJA ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

"Mirno? Pogosto je bilo zelo viharno v moji notranjosti. Toda je nekaj, čemur so mora vpogniti tudi najmočnejši mož — to je sila potrebe. Lakota nas slednjič vendarle prisili, ako nečemo bojzljivo napraviti vsemu konec. — Jaz pa nisem nikdar hotel. Marsikdo je napravil tako — jaz pa še nikdar nisem tako daleč obupal. Na kak način se bom že priboril skozi življenje."

Lona ga prestrašena pogleda, nato pa se oddahne. "Ne, tega niste smeli storiti, moškemu ni treba obupati, dokler je zdrav in more delati." Ludvik se nasmehuje. "Tudi jaz si tako pravim," reče in nasmeh razjasni njegov obraz.

Zopet gresta nekaj časa molče, vsak zatopljen v svoje misli. Lona premišljuje, da hodi poleg nje baron Hennesberg, sin obersta.

Občuduje ga in porodi se ji vroča želja, da bi mu pomagala. O, da je bila sama tako rečna! Pa tudi, če bi bila bogata, ta mož od žene ne bi hotel vzeti pomoči. Sam se je hotel prebiti skozi življenje. In iz teh misli pravi toplo in prisrčno:

"Želim vam, da dosežete svoj cilj. In tudi mislim, da se vam bo na kak način posrečilo."

Njegove oči vise na njenih. Ko bi slutila, kako blagodejno je vplivalo nanj njeno sočutje.

"Hvala vam, milostljiva gospica, da mi izkazuje toliko sočutja. Sedaj mi ne gre prav nič slabo; zaslužim več, kot pa bi sedaj zaslužil kot inžinir in v hiši dr. Friesena sem deležen marsikatere ugodnosti. Pri njem se godi vsem ljudem odbrbo."

"Da, dober in plemenit je," pravi Lona gorko. Tedaj pa se v njem zopet zabliška kot ljubosumnost, toda samo reče:

"Premalo ga poznam; njegovo občevanje z menoj se omejuje na njegova povelja, katera moram izpolnjevati. Vi pa ste pogosto in mnogo v njegovi družbi in ga morate boljše poznati, kot ga poznam jaz."

Brez vsake zadržega ga pogleda.

"Da, včasih delava skupaj po več ur in čudim se njegovemu čilemu duhu; njegovim naglim zaključkom in prisotnosti duha. Brezpogojno ga moremo prištevati med naše najboljše odvetnike. Ako bi kdaj vložila kako tožbo, tedaj bi si samo njega vzela za zagovornika. In pri tem je zelo dobrega srca in plemenitega mišljenja ter brez vsake domisljivosti."

Šofer težko diha. Vroče je zavidal svojemu gospodarju za njeno hvalo. Toda bil je le pravičen, da pripomni:

"Vsi njegovi podložniki mislijo mnogo o njem. Zelo pa se čudim, da še ni poročen. Prav gotovo pa ima med ženskami veliko izbiro."

Lona se zasmehuje.

"O, saj nima časa, da bi si poiskal ženo; in če mu ne bo katera slučajno pritekla na pot, bo prav gotovo umrl kot samec."

"Mislite?"

"Prav gotovo! Toda mogoče bo v Bernau našel kako ženo," pravi s porednim nasmehom.

"Ali je tam kaka priložnost?" vpraša naglo.

"O tem ne smemo govoriti, ker potem iz tega ne bo nič. Zadnje čase sem tako le malo opazovala. Kot mislim, pri ženskah nima mnogo sreče — in tudi sama si ne morem misliti, da bi se mogla katera vanj zaljubiti."

Ludvik je kar lahko okoli sreča.

"Ne?"

"Prav gotovo ne. Na sebi nima ničesar, kar bi moglo žensko zapeljati, vedno misli samo na svoje delo. In posebno lep tudi ni."

"Toda je zelo bogat; svoji ženi more dati življenje v sijaju in razkošju," pripomni Hennesberg.

"Seveda, če se katera žena s tem zadovolji. Ako bi ga kaka ženska poznala malo bližje, potem bi na njem našla tudi mnogo vrednega, kar bi jo moglo nanj navezati. Na vsak način pa zasluži dobro ženo in mu želim, da jo najde."

"In — ali mislite, da more tako ženo najti v Bernau?"

Lona se nekoliko zasmehuje.

"Mogoče je pri tem samo želja mati mojih misli. Toda — njegov prijatelj ima sestro, že ne preveč mlado in ne preveč lepo, ki pa je zelo simpatična. In pred kratkim ga je s svojim bratom obiskala v njegovi pisarni in — toda ne, ne bi bilo lepo, ako bi izdala, kar sem opazila. Veseli me pa, da zadnje čase tako pogosto hodi v Bernau."

Hennesberg se potolažen oddahne.

"Torej mislite, da bi se poročil?"

Lona živahno prikima.

"Da — iz več razlogov."

Lona misli na prigovarjanje svoje mačehe, toda o tem ne sme govoriti. Zato po kratkem molku nadaljuje:

"Zelo bi me veselilo, ako bi delala z oženjenim gospodarjem. Četudi je dr. Friesen proti meni vedno zelo takten in služben, vendar bi bilo moje delo z njim mnogo lažje ako bi imel ženo."

"Razumem, milostljiva gospica. In tako bova oba dr. Friesenu želela, da kaj kmalu najde srečo, kakor jo zasluži."

Hennesberg more sedaj popolnoma odkrito govoriti o dr. Friesenu, kajti čuti, da nima nikakega povoda za ljubosumnost. Da Lona Strassman ni bila ženska, ki bi se neljubljenu možu prodala za sijaj in razkošje, je tudi vedel.

Živahno se razgovarjata dalje, si izmenjata svoje nazore o življenju in oba občutita z notranjim zadovoljstvom, da se strinjata v vsem. Lona popolnoma pozabi, da hodi poleg šoferja Hennesberga, čuti samo, da stopa ob njeni strani pošten mož, katerega ne zadene nobena graja ki ga pa je zla usoda vrgla s tira, ki pa še vedno junaško hodi po svoji poti. Slednjič pa se spomni Lona svojih starišev, naglo pogleda na uro in se prestraši.

"Sedaj pa moram naglo nazaj; prav nič nisem pazila na čas. Moji stariši me že čakajo."

(Dalje prihodnjiš.)

Morilec Govedič pred sodniki.

MARIBOR, 21. dec. — Čitateljem je gotovo še v pomenu zverinski umor v Kamnici pri Mariboru, ki je razburil mesto in okolico. Zadnje dejanje krvavega zločina se je danes dopoldne odigralo pred velikim kazenskim senatom, ki je sodil morileca Bruna Govediča. Obširna obtožnica slika dogodek kakor sledi:

Bruno Govedič, 23-letni brezposelni trgovski pomočnik, je obtožen, da je 9. novembra v Pirknerjevem jarku pri Kamnici umoril 16-letnega trgovskega vajenca Branka Pušaverja tako da ga je večkrat udaril s kammom po glavi in mu zadržal vrat z vrvice ter mu odvzel 5400 dinarjev.

Žrtev zločina je 16-letni trgovski vajenec Branko Pušaver, sin sodnega kancelista v Mariboru. Mladenič je bil v krogu družine deležen dobre vzgoje. Starši so ga vedno navajali k najstrožji poštenosti. Njihov namen je bil, da bi se deček šolal. Ker pa ni kazal za šolo posebnega zanimanja, so se starši odločili, da ustrežejo njegovi želji in ga meseca septembra letos dali v uk k Maksu Kotniku, ki ima manufakturno trgovino na Grajskem trgu. Branko je že takoj spočetka pokazal odlične sposobnosti v trgovini in tudi nemajno poštenost. Kotnik ga je zlasti v tem oziru preizkusil. V ta namen je nekoč natrosil več 10 dinarskih kovancev med obleko, ki jo je moral Branko pospraviti, tako da je izgledalo kakor bi bil ta denar kak kupce pozabil v obleki. Vajenec pa je vse te kovance sproti, kakor jih je bil v obleki našel, izročil gospodarju. Zato je vajenec vedno pošiljal na pošto in v druge trgovine. Vsak ponedeljek je prenašal denar, ki ga je njegov gospodar izkupil v teku tedna za prodane obleke tvrde "Aboza." trgovcu Preacu na Glavnem trgu.

Potek krvavega dejanja, kakor ga prikazuje obdolženec, ki dejanje sicer priznava, je bil sledeč:

ZNANSTVENE IN POUČNE KNJIGE

- ZNANSTVENA KNJIŽNICA. 78 strani. Cena... 35
Zanimivost iz ruske zgodovine in natančen opis vojaške republike zaporoških kozakov.
ZDRAVILNA ZELIŠČA. 62 strani. Cena... 40
V knjižici najdeš v lepem redu omenjeno vse, kar potrebuješ, da si obraniš in popraviš svoje zdravje.
ZGODOVINA UMETNOSTI PRI SLOVENCIH, SRBIH IN HRVATIH. 137 strani. Cena... 1.50
Znamenito delo našega znanega umetnostnega zgodovinarja Josipa Mala. V knjižici je 67 krasnih slik.
ZDRAVJE MLADIH. 147 strani. Cena... 1.25
Higijena doma in v šoli. Opis bolezni pri mladini.
ZDRAVJE IN BOLEZNI V DOMAČI HIŠI. spisa dr. Just Bačar. Cena... 1.25
Sestav. delovanje in nega človeškega telesa.

Obdolženec je poznal trgovca Kotnika že iz solskih let. Za časa brezposelnosti ga je Govedič stalno obiskoval v trgovini. Včasih je v trgovini tudi kaj pomagal. Tako je v nekaj primerih nesel zanj tudi denar k Preacu. V trgovini se je seznanil tudi z vajencem Pušaverjem. Govedič trdi, da sta se z vajencem dogovorila, da poneverita denar. Pri delitvi sta se stepla in je pri tem deček ubil. Ta zagovor pa ni resničen. Obdolženec s Pušaverjem ni imel nikakega dogovora, pač pa je imel Govedič za celo dejanje pripravljen podoben načrt. Pri enem svojih obiskov pri Kotniku je obdolženec skrivaj snel z neke obleke prodalni listek. Ko je Pušaver dne 9. novembra dopoldne nesel denar k Preacu, je Govedič stopil za njim in ga pred trgovino dohitel. Pokazal mu je prodalni listek, rekoč, da ga je poslal z listkom za njim Kotnik z naročilom, da naj predno odda Preacu denar inkasira še kupnino za obleko, za katero je prinesel listek. Obdolženec mu je dejal, da je kupce v Kamnici. Tako sta oba odšla proti Mariborskemu otoku, kamor pa nista mogla, ker je bil most zaprt. Zato je Govedič peljal vajenca nazaj v Pirknerjev jarek. Ko sta prišla do sredine, je pograbil kamen in ga udaril zadaj po glavi. Pušaver je že po prvem omahnil, nato mu je morilec zadal še več udarecev. Ker je ne-

srečni deček močno hropel, je obdolženec vrgel žrtvi zanjko okrog vratu in jo tako krepko zatisnil, da je vajenec prenehal hropeti. Nato mu je vzel ves denar in ga zavlekel po potoku na bolj skrito mesto. Tu ga je v strugi skrtil tako, da je truplo zakopal in zakril deloma s peskom in kano-njem deloma z dračjem. S plenom je Govedič odšel proti Dravi, kjer si je izpral obleko in roke ter se vrnil v mesto. Z nropanim denarjem je plačal dolgov, ostali znesek pa je skrtil z okrvavljeno srajco vred v neki klubski sobi Narodnega doma v ohišje velike stenske ure.

Tako obtožnica. Morilec pa ves čas vztraja pri trditvi, da sta z vajencem denar poneverila in je ubil Branka v silobranu, ko sta se pri delitvi denarja dejansko spopadla.

Govedič je lepo oblečen in popolnoma mirno odgovarja na vsa vprašanja in ne kaže tesanja za svoje zverinsko dejanje. Ko so mu pokazali dve vrvice, je med njima takoj spoznal one, s katero je zadavil svoje žrtev.

Ker je Govedič vse priznal in in bilo priče, se je razprava hitro končala. Ob 11.15 se je sodni dvor umaknil k posvetovanju in je bila ob 12. objavljena sodba, s katero se Govedič obsodja na smrt na vešalih.

Naročite se na "Glas Naroda" največji slovenski dnevnik. Združenih držav.

Naročilom je priložiti aenar, bodisi v gotovini, Money Order ali pošne znamke po 1 a: 2 centa. Če pošljete gotovino, reko-mandirajte pismo.

KNJIGE POŠILJAMO POŠTNE PROSTO

Naslovite na: —

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

15 žrtev krvne osvete.

Policija v San Franciscu je odkrila grozen zločin v zakotni ulici kitajskega okraja. Lastnik neke opijske beznice je umoril 16 gostov in se obesil. Gre za primer krvne osvete. V beznici, kjer je bil storjen grozen zločin, so se shajali sami Kitajci, navzlic energičnemu boju proti trgovcem z mamilu. Naenkrat se je pa zdelo policiji sumljivo, da dva dni nihče ni prišel iz zakotne krčme. Končno so vdrli policisti v krčmo in našli tam 15 gostov mrtvih. Morilec jim je namreč v omamljenosti prerezal grla. Slednjič so našli tudi krčmarja samega, starega Kitajca. Bil je obešen. Preiskava je dognala, da se je v zadnjem času zbiral pri njem vedno isti krožek prijateljev opija in slučajni gostje so bili zelo redki. Kitajec si je izbral dan, ko so bili zbrani vsi, da se jim je osvetil.

Eden izmed gostov je bil pred leti zapeljal krčmarjevo sestro, ki je potem zaradi njega umrla. Kitajec je živel od takrat samo v misli na osveto. Sledil je zapeljivcen korak za korakom, postal je njegov prijatelj in ga naučil hoditi v svojo krčmo. Pozneje so prihajali tudi zapeljivčevi sorodniki in prijatelji ki seve niso slutili kakšno je razmerje med njima. Ko so bili zbrani v krčmi vsi, jim je Kitajec prerezal vratove, potem si je pa končal življenje.

Shipping News advertisement with image of a ship and text: PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, rezervacijo kabin in pojasnila za potovanja. SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau) 216 W. 18th St., New York

Shipping News advertisement with image of a ship and text: Na parnikih, ki so debelo tiskani, so vrste v domovino izeti pod vodstvom izkušenega spremljevalca.

- 9. januarja: Saturnia v Trieste Lafayette v Havre
13. januarja: Washington v Havre Aquitania v Cherbourg
15. januarja: Bremen v Bremen
16. januarja: Rex v Genoa Paris v Havre
20. januarja: Berengaria v Cherbourg
22. januarja: Europa v Bremen
23. januarja: Conte di Savoia v Genoa Champlain v Havre
27. januarja: Aquitania v Cherbourg Manhattan v Havre
2. februarja: Bremen v Bremen Berengaria v Cherbourg
6. februarja: Paris v Havre Rex v Genoa
3. februarja: Europa v Bremen
10. februarja: Queen Mary v Cherbourg Washington v Havre
13. februarja: Conte di Savoia v Genoa
19. februarja: Bremen v Bremen
20. februarja: Ile de France v Havre Saturnia v Trst
24. februarja: Manhattan v Havre Queen Mary v Cherbourg
26. februarja: Europa v Bremen
27. februarja: Paris v Havre Rex v Genoa

1937 SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR 160 STRANI ZANIMIVEGA ČTIVA, SLIK, POUKA IN NASVETOV JE VREDNO ZA VSAKEGA 50 CENTOV Naročite ga danes. Slovenic Publishing Company New York, N. Y. 216 West 18th Street

VAŽNO ZA NAROČNIKE Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretje pa leto. Da nam približate nepotrebnega dela in stroškov, vas prosimo, da skušate naročnino pravočasno poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo pa plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, koljih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so upravičeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.

VEČINA TEH ZASTOPNIKOV IMA V ZALOGI TUDI KOLEDARJE IN PRATIKE; ČE NE JIH PA ZA VAS NAROČE. — ZATO OBIŠČETE ZASTOPNIKA, ČE KAJ POTREBUJETE

- CALIFORNIA: San Francisco, Jacob Laushin
COLORADO: Pueblo, Peter Cullig, A. Saffie Walsenburg, M. J. Havuk
INDIANA: Indianapolis, Fr. Zupančič.
ILLINOIS: Chicago, J. Bevcič, J. Lukanich Cicero, J. Fabian (Chicago, Cicero. in Illinois) Joliet, Mary Bamblich La Salle, J. Spellich Mascoutah, Frank Augustin North Chicago, Joe Zelenc
KANSAS: Girard in okolica, Joseph Močnik
MARYLAND: Kitzmiller, Fr. Vodopivec
MICHIGAN: Detroit, Frank Stular
MINNESOTA: Chisholm, Frank Gouže Ely, Jos. J. Peschel Eveleth, Louis Gouže Gilbert, Louis Vessel Hibbing, John Povše Virginia, Frank Brvatic
MONTANA: Roundup, M. M. Panlan Washoe, L. Champa
NEBRASKA: Omaha, P. Broderick
NEW YORK: Gowanda, Karl Strubha Little Falls, Frank Most
OHIO: Barberton, Frank Treha Cleveland, Anton Bobek, Chas. Karlinger, Jacob Remlik, John Slapnik Girard, Anton Nagode Lorain, Louis Balant, John Kravac Youngstown, Anton Kikelj
OREGON: Oregon City, Ore., J. Koblar
PENNSYLVANIA: Broughton, Anton Ipavec Conemaugh, J. Brezovec Coverdale in okolica, Mrs. Ivana Rupnik Export, Louis Zupančič Farrel, Jerry Okorn Forest City, Math Kamin Greensburg, Frank Novak Johnstown, John Polants Krays, Ant. Taušelj Luzerne, Frank Balloch Midway, John Zust Pittsburgh in okolica, J. Pogačar in Philip Progar Steelton, A. Hren Turtle Creek, Fr. Schifrer West Newton, Joseph Jovan
WISCONSIN: Milwaukee, West Allis, Fr. Štork Sheboygan, Joseph Kakeš
WYOMING: Rock Springs, Louis Tuschar Diamondville, Joe Bolich

Vsak zastopnik ima potrdilo na ovoj, katero je prejel. Zastopniko tega nriporetuma. UPRAVA "GLAS NARODA"